

Crònica In_cult 2015 (2a part)

Si en la primera jornada de l'In_cult, la nit es presentava plàcida i tranquil·la, la segona ha de lluitar contra dos enemics ben ferotges: el fred i el futbol. A dos quarts de sis de la tarda el novembre ja ha enfosquit del tot el dissabte i al centre de Granollers hi fa una rasca insuperable, digna d'una cançó d'Antònia Font. Creua la plaça de l'Església una parella de joves que avui estrenen abrics i es miren encuriosits les tres taules instal·lades davant del Gra. Uns minuts més tard, el xef Costa -que avui fa d'organitzador i artista, alhora- anuncia l'inici del "meiking_off" d'*A pan i cuchillu*, el fanzine sorgit en altres edicions de l'In_cult, en el qual participen cinc artistes vallesans. De seguida pren la paraula en Joan Gener, un dels impulsors de la publicació que explica el funcionament de l'acció: els artistes convidats, entre els quals el poeta Misael Alerm, l'il·lustrador Pau Farell, o els inclassificables Oriol Barnet i Alberto Segura, hauran de crear la seva obra per al proper número del fanzine durant la tarda, des de la intempèrie de la plaça. No es tracta de cap competició a contrarellotge, sinó que l'acció vol servir d'aparador del procés creatiu. Les condicions de vent, fred i exposició pública sembla que no espanten els artistes, que sembla que aconseguen trobar un racó de concentració suficient per treballar a la gèlida plaça. El tema de les obres és comú per a tots i respon a la idea de los nadie d'Eduardo Galeano i el no-lloc de Marc Augé, els dos conceptes sobre els que vol fer reflexionar aquesta tercera edició de l'In_cult.

Com que han arribat sense saber el tema, han calgut uns segons de dubte abans que la inspiració hagi començat a donar forma a les pàgines. Mentre l'experiment desperta la curiositat d'alguns -comptats- passejants, en Sergi m'explica que treballar en un lloc públic no atura la seva creació, ben al contrari, li agrada crear sota la pressió que exerceix en ell el límit de temps. Ha basat la seva pàgina en un dibuix d'un home que es troba tot sovint a Granollers, fent fotos de tots els actes que s'hi fan. El Pau, en canvi, treballa la figura d'un home de trets àrabs que, a primera vista, em sembla desconegut. Amb Photoshop li va esborrant part de la cara fins a quedar-ne convençut, mentre al seu costat en Misael busca entre les fotografies del seu ordinador alguna cosa que el traslladi al no-lloc del que parla Augé. Hi ha moments de boqueig, cares blanques com el paper que mica en mica van agafant color i forma. L'Oriol reconeix que no és fàcil crear en aquestes condicions i l'Alberto m'explica que ha utilitzat unes lletres molt petites, gairebé imperceptibles, per parlar dels "ningú". Els ningú que són també els cinc artistes invisibles als ulls dels qui els passen per davant, mentre creen enmig d'una plaça que -potser perquè no hi ha botigues- aquest dissabte ha caigut en l'obscur i el silenci dels no-llocs.

I això és precisament el que es planteja l'In_cult a l'artèria principal de la ciutat, l'antiga carretera ara convertida en un centre comercial a l'aire lliure: "I si no hi ha ningú, al carrer?". Sobre el gris de les rajoles jo hi veig gent que passeja amunt i avall, amb bosses o sense, amb presses o sense, amb cares de felicitat o sense, però hi veig gent. I, entremig, endevino uns éssers que es mouen, s'abracen, s'agafen, criden, dormen, i habiten també la ciutat, invisibles. Vesteixen i actuen com els sense-sostre, mentre la gent que massivament camina carretera amunt, carretera avall, els ignoren o els fugen. Mica en mica hi ha qui s'interessa per ells, però només un nen pregunta qui són. Amb en Joan,

mirem d'explicar-li que són actors que representen una realitat, la de persones que han de dormir al carrer perquè no tenen res. Amb cara d'incomprensió, llença una resposta que glaça com un cop de puny: "Si no tenen casa, per què no hi ha ningú que els deixi la seva?". No sé què respondre. I és que potser no, doncs, que no hi ha ningú, al carrer. Si més no, ningú que s'atreveixi a fer alguna cosa per ajudar persones que dormen al carrer, que pateixen el fred i la soledat, i que se senten abandonades i tristes.

Girant la cantonada, tres taules de jardí, amb cadires de fusta i un bol de fruita al centre. Un espai comú i públic que no hi ha qui s'atreveixi a utilitzar. Mentrestant, gent que persegueix l'exèrcit de compradors que transita d'un extrem a l'altre del carrer, amb pas ferm, decidit i uníson. Són la crítica a un espai que ha quedat monopolitzat pel comerç, deixant de banda la conversa, la cultura, la reflexió... I és ara que m'adono que a la carretera no hi ha bancs on seure, ni escenaris on exhibir. Només un camí de llums que condueix amunt i avall, com en un espiral de línia recta.

Potser és que ningú ha preguntat mai als granollerins què hi volíem fer a la carretera. I potser és per això també que l'In_cult ha instal·lat dos racons de lliure expressió. Un ens convida a prendre la paraula enregistrant un missatge que sonarà aleatòriament més tard per un altaveu situat davant del Museu, al bell mig del carrer. L'altre, uns metres enllà, ens permet disparar un missatge, al fotografiar-nos amb un cartell escrit amb guix amb un lema propi. L'In_cult ens ofereix així dues formes d'expressió per dir allò que pensem i que, potser, mai ens hem atrevit a dir o mai hem trobat el moment d'anunciar. Potser perquè encara no estem acostumats a ser preguntats i a tenir els canals per explicar-nos, se'ns fa difícil aturar-nos uns segons davant el micròfon o la càmera i deixar anar els pensaments. Amb tot, hi ha valents que no dubten i aprofiten la oportunitat, i emergeixen a la superfície del mar dels ningú alçant la veu, recuperant la seva cara, el nom, un missatge.

L'In_cult acaba així la seva 3a edició, donant la paraula i creant espais de creació i reflexió dels no-lloc. Agitant consciències, visibilitzant els ningú, los nadie, perquè que cada cop siguin menys, fins que no en quedi cap.